

Nd.

138. Frumvarp til laga

um lendingarbætur í Vogum í Vatnsleysustrandarhreppi.

Flm.: Ólafur Thors.

1. gr.

Til lendingarbóta í Vogum í Vatnsleysustrandarhreppi í Gullbringusýslu skal úr ríkissjóði veita helming kostnaðar, eftir áætlun, sem atvinnumálaráðherra samþykkir, þegar fé er til þess veitt í fjárlögum, allt að 350 þúsund krónum, gegn jafnmiklu framlagi annars staðar að. Fjárhæð þessi greiðist lendingarsjóði Voga að jafnri tiltölu og lendingarsjóðurinn leggur fram til lendingarbótanna.

2. gr.

Ríkisstjórninni veitist heimild til að ábyrgjast fyrir hönd ríkissjóðs allt að 350 þúsund króna lán, er hreppsnefnd Vatnsleysustrandarhrepps kann að taka í innlendri lánsstofnun til lendingarbotanna.

Lánsábyrgðin skal bundin því skilyrði, að umsjón verksins og reikningshald sé falið manni, er atvinnumálaráðherra telur til þess færán.

3. gr.

Sérhver er skyldur að láta af hendi mannvirki og land, er þarf til að gera lendingarbæturnar eða undir brautir og vegi í þarfir þeirra, svo sem leyfa, að tekið verði í landi hans, hvort heldur er grjót, mól eða önnur jarðefni og þola þær eignakvaðir, óhagræði eða takmörkun á afnotarétti, sem lendingarbæturnar hafa í för með sér, allt gegn því, að sanngjarnar bætur komi fyrir. Náist ekki samkomulag um bæturnar, skulu þær ákveðnar með mati tveggja dómkvaddra manna, að tilkvöddum báðum málsaðilum. Kostnaðurinn við matið greiðist úr lendingarsjóði Vatnsleysustrandarhrepps.

Nú vill annar hvor málsaðili ekki una mati, og getur hann þá heimtað yfirmat, en gera skal hann það innan 14 daga, frá því að matsgerð er lokið. Yfirmat skal framkvæma á sama hátt af 4 dómkvöddum mönnum. Kostnaðinn við yfirmatið greiðir sá, er þess hefur krafizt, ef matsfjárhæðinni verður ekki breytt meir en um 10% frá hinni ákveðnu endurgjaldsfjárhæð, annars greiðist kostnaðurinn úr lendingarsjóði.

4. gr.

Meðfram strandlengju þorpsins, eftir því sem nánar verður til tekið í reglugerð, má ekki gera neitt mannvirki til lendingarbotna né heldur halda þar úti bátum til útgerðar, nema samþykki hreppsnefndar Vatnsleysustrandarhrepps komi til.

Brot gegn þessum ákvæðum varða sektum frá kr. 1000.00 til 10000.00 kr.

5. gr.

Framkvæmd lendingarmála og eftirlit með lendingunni hafa þrír menn, er hreppsnefnd Vatnsleysustrandarhrepps kys. Skulu þeir kosnir á fyrsta fundi nýkosinnar hreppsnefndar, og gildir kosning þeirra jafnlengi og hreppsnefndarinnar.

Til sama tíma skulu kosnir jafnmargir varamenn. Hreppsnefnd Vatnsleysustrandarhrepps, sú sem nú situr, fer með framkvæmd þessara mála, unz hreppsnefndarkosningar fara næst fram.

6. gr.

Eignum lendingarsjóðs má aðeins verja í þágu lendingarinnar. Hreppsjóður Vatnsleysustrandarhrepps ábyrgist skuldir sjóðsins, og hreppsnefndin er ábyrg fyrir eignum lendingarinnar.

7. gr.

Hreppsnefndin má ekki án leyfis atvinnumálaráðuneytisins selja eða veðsetja fasteignir lendingarsjóðs, kaupa nýjar fasteignir eða taka lán til lengri tíma en svo, að þau verði greidd upp af tekjum næsta árs, né endurnýja slík lán og ekki heldur gera mannvirki við lendinguna svo stórvaxin, að árstekjur hrökkvi ekki til að koma þeim í framkvæmd.

8. gr.

Til að standast kostnað við byggingu og viðhald lendingarvirkjana og til árlegs rekstrarkostnaðar lendingarinnar er heimilt að innheimta í lendingarsjóð Vatnsleysustrandarhrepps allt að 5% af brúttóverði afla hvers báts, sem haldið er áti til fiskveiða frá Vogum, vörugjald af vörum, sem fluttar eru í land eða úr landi innan takmarka hreppsins, svo og önnur gjöld, er ákveðin kunna að verða í reglu-

gerð samkvæmt 12. gr. Heimilt er að innheimta gjöld í lendingarsjóð, þegar byrjað er á verkinu.

Gjöld þessi má taka lögtaki, og ganga þau fyrir sjóveðum.

9. gr.

Reikningsár lendingarsjóðs er almanaksárið.

10. gr.

Fyrir 15. desember ár hvert skal stjórn lendingarsjóðs semja áætlun um tekjur og gjöld lendingarsjóðs næsta ár og senda hana atvinnuáráðuneytinu til samþykktar.

11. gr.

Stjórn lendingarsjóðs skal í ársbyrjun gera reikning yfir tekjur og gjöld sjóðsins á liðna árinu. Reikninginn skal endurskoða og úrskurða á sama hátt og sveitarsjóðsreikninga.

12. gr.

Í reglugerð, sem hreppsnefnd Vatnsleysustrandarhrepps semur og atvinnuáráðuneytið staðfestir, skal kveða á um allt það, sem lýtur að stjórn lendingarsjóðs, viðhaldi, umferð og góðri reglu í lendingunni, báta- og bryggjugjöld o. fl. Í reglugerð má ákveða um sektir fyrir brot gegn henni, og renni sektir í lendingarsjóð.

13. gr.

Með mál út af brotum gegn lögum þessum og reglugerðum, sem settar kunna að verða samkvæmt þeim, skal fara sem almenn lögreglumál.

14. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

G r e i n a r g e r ð .

Um langan aldur hafa íbúar Vatnsleysustrandarhrepps stundað útræði, enda eru ein aflasælustu fiskimið landsins þar skammt undan. Er engum vafa bundið, að á þessum slóðum hefði fyrir löngu sprottið upp og dafnað mikil og blómleg útgerð, ef eigi hefði hafnleysi hamlað. Að sönnu hafa verið gerðar í Vogunum smávægilegar lendingarbætur, en þó fer því fjarri, að með þeim sé fullnægt þörfinni eða staðnum sýndur sá sómi, sem vert væri og skynsamlegt. Má m. a. marka það af því, að stærri bátarnir, sem þar eiga heimilisfang, hafa orðið að leita út fyrir vöðnd hreppsins og verið gerðir út frá nálægðum stöðum, sem þó liggja sízt betur við fiskimiðunum en Vogarnir.

Drátt fyrir þessar óeðlilegu hömlur á atvinnurekstri hreppsþúa hafa þeir á síðari árum færst í aukana um útgerð og aðra starfrækslu í sambandi við hana, og hafa þeir m. a. nú nýverið reist í Vogunum myndarlegt íshús. Er nú svo komið, að eigi verður lengur af komið, ef engar úrbætur fást á hafnleysinu. Hafa farið fram gagngerðar rannsóknir á skilyrðum til lendingarbóta undir forustu vitamálastjóra, og telur hann, að skilyrði séu mikil og góð til ágætra lendingarbóta í Vogum. Mun það og skoðun hans sem annarra, er til þekkja, að slíkar lendingarbætur í Vogum séu eigi aðeins aðkallandi nauðsynja- og hagsmunamál hreppsþúa, heldur sé hér og um að ræða mikið hagsmunamál allra þeirra, er veiðar stunda í Faxaflóa, því að oft séu Vogarnir eina athvarfshöfnin við Faxaflóa, þótt hún að sönnu eigi komi að verulegum notum, fyrr en fyrirhugaðar lendingarbætur hafi verið þar gerðar.

Kostnaður við lendingarbætur þær, sem hér er miðað við, var í ársbyrjun 1940 áætlaður af vitamálastjóra um 350 þús. kr. Telur hann rétt, að nú sé byggt á, að þær muni kosta helmingi meira, og er það gert í frv. þessu.